

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Druk Sejmu Śląskiego Nr 145 - Sprawozdanie Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. o projekcie ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych - Katowice, 11.11.1931 r.

Liczba stron oryginału

37

Liczba plików skanów

38

Liczba plików publikacji

38

Sygnatura/numer zespołu

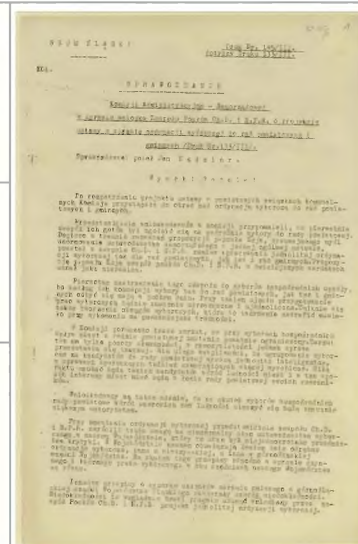
TR 037.045

Data wydania oryginału

1931

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

KŁ.

SPRAWOZDANIE

Komisji Administracyjno - Samorządowejw sprawie wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. o projekcie
ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i
gminnych /Druk Nr. 133/III/.

Sprawozdawca: poseł Jan Kędziór.

Wysoki Sejmie!

Po rozpatrzeniu projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych Komisja przystąpiła do obrad nad ordynacją wyborczą do rad powiatowych i gminnych.

Przedstawiciele wnioskodawców w komisji przypomnieli, że pierwotnie zespół ich gotów był zgodzić się na pośrednie wybory do rady powiatowej. Dopiero w trakcie rozważań propozycji p. posła Koję, wysuwającego myśl unormowania ustawodawstwa samorządowego w jednej ogólnej ustawie, powstał w zespole Ch.D. i N.P.R. zamiar opracowania jednolitej ordynacji wyborczej tak dla rad powiatowych, jak też i rad gminnych. Propozycję p. posła Koję zespół posłów Ch.D. i N.P.R. w dzisiejszych warunkach uznał jako nierealną.

Pierwotne zastrzeżenie tego zespołu do wyborów bezpośrednich upadły, bo według ich koncepcji wybory tak do rad powiatowych, jak też i gminnych odbyć się mają w jednym dniu. Przy takim ujęciu przygotowanie prac wyborczych będzie znacznie uproszczone i ujednolicone. Uniknie się także tworzenia okręgów wyborczych, które to tworzenie natrafić musiało przy wykonaniu na poważniejsze trudności.

W Komisji poruszono także zarzut, że przy wyborach bezpośrednich wpływ miast w radzie powiatowej zostanie poważnie ograniczony. Zarzut ten ma tylko pozory słuszności, w rzeczywistości jednak sprawa przedstawia się inaczej. Nie ulega wątpliwości, że ugrupowania wyborcze na kandydatów do rady powiatowej wysuną jednostki inteligentne, w sprawach społecznych tudzież samorządowych więcej wyrobione. Siłą faktu szukać będą takich kandydatów wśród ludności miast i w ten sposób interesy miast mieć będą w łonie rady powiatowej swoich rzeczników.

Wnioskodawcy są także zdania, że na skutek wyborów bezpośrednich rady powiatowe wśród szerokich mas ludności cieszyć się będą znacznie większym autorytetem.

Przy omawianiu ordynacji wyborczej przedstawiciele zespołu Ch.D. i N.P.R. zwrócili także uwagę na nienormalny stan ustawodawstwa wyborczego w naszym Województwie, który to stan był niejednokrotnie przedmiotem krytyki. W Województwie naszym obowiązują bowiem dwie odrębne ordynacje wyborcze, jedna w cieszyńskiej, a inna w górnośląskiej części Województwa. Na skutek tego przepisy odnoszące do sprawy czynnego i biernego prawa wyborczego w obu częściach naszego Województwa są różne.

Ponadto przepisy o wyborze członków zarządu gminnego w górnośląskiej części Województwa Śląskiego zawierały szereg niedokładności. Niedokładności te względnie braki pragnie usunąć wniesiony przez zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. projekt jednolitej ordynacji wyborczej.

Przy szczegółowym rozpatrywaniu projektu ustawy Komisja nie poczyniła większych zmian. Przyjęte przez Komisję poprawki poważniejszego znaczenia wymienione są poniżej, inne, więcej stylistycznego znaczenia, umieszczone są w poprawionym przez Komisję projekcie ustawy.

Wymieniam poprawki:

W tytule ustawy Komisja proponuje zmianę: "Ustawa z dnia..... w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem".

Artykuł 8 Komisja proponuje przenieść do artykułu 28 jako ustęp 2.

W artykule 9 - okres wyborczy - Komisja proponuje ustalić kadencję rady na lat 5 i wnosi o uchwalenie tego artykułu w brzmieniu ustalonym przez Komisję.

Komisja proponuje nowy artykuł 11-ty następującego brzmienia: "Wybory do rad powiatowych i gminnych zarządza Wojewoda Śląski w jednym dniu w całym Województwie, ogłaszając równocześnie kalendarz wyborczy."

Poważniejszą także zmianę zawiera ustęp 6 artykułu 14.

Tak samo ustęp 4 artykułu 20.

Komisja proponuje skreślić ustęp 4 artykułu 22 jako przy nowym systemie kartek do głosowania nieaktualny.

W artykule 32 Komisja proponuje postanowienie, że Komisje Wyborcze urzędują w oddzielnych ubikacjach.

Poważniejszą poprawkę zawiera także art. 38 o urnach wyborczych.

W artykule 39 Komisja proponuje skreślić słowa: "oraz wydrukowaniem nazwisk pierwszych 3-ech kandydatów każdej listy". Ponadto dołączyć zdanie: "wzór kartki do głosowania stanowi załącznik do tej ustawy".

W artykule 41 proponuje nowy ustęp 2 następującego brzmienia:
" W razie uszkodzenia kartki do głosowania, bądź to na skutek wypadnięcia z ręki, bądź to na skutek pomyłki przy nakreśleniu krzyżyka, może wyborca zażądać od Komisji Wyborczej wydania nowej kartki, wyjaśniając przyczynę, z powodu której nowa kartka jest mu potrzebna. Komisja wyborcza obowiązana jest zadość uczynić. Ewentualnie dalszych uszkodzeń kartek do głosowania Komisja Wyborcza uwzględnić nie potrzebuje."

Do artykułu 46 - nieważne kartki głosowania - proponuje następującą poprawkę: "Nieważne są następujące kartki do głosowania:

- a/ nie pochodzące od powiatowego związku komunalnego względnie gminy i nie wydane przez Komisję Wyborczą /art.39 ust.2 i art.41 ust.1./
 - b/ niewłożone do przepisowej koperty /art.39 ust.3/,
 - c/ kartki na których danej listy nie nakreślono /art.39 ust.4/,
 - d/ kartki na których więcej z kandydatów nakreślono."
- Dopiski itp. uważa się jako niepisane.

Art. 67 Komisja proponuje przyjąć według przyjętej przez nią poprawki.

W art. 81 Komisja wprowadza postanowienie, że pierwsze wybory do rad gminnych i powiatowych odbyć się mają w listopadzie 1934 i następnie co 5 lat w tym miesiącu.

Następnie proponuje przedłużenie kadencji obecnie istniejących rad gminnych do listopada 1934 r.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1. kwietnia 1932 r.

Druk Nr. 145/III. - str. 3.
dotyczy Druku 133/III.

Pierwsze wybory do rady powiatowej samej odbyć się mają w ciągu 3 miesięcy po wejściu w życie niniejszej ustawy.

W końcu wypada jeszcze podnieść, że w art. 82 przewiduje się m.innemi także zniesienie ustawy z dnia 29. października 1926r., zawierającej tak zwany przymus wyborczy.

W imieniu Komisji Administracyjno Samorządowej wnoszę:
Wysoki Sejm raczy uchwalić

projekt ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych.

Katowice, dnia 11. listopada 1931r.

Przewodniczący i Sprawozdawca

Komisji Administracyjno - Samorządowej:

/-/ Jan Kędzior.

S e j m Ś l ą s k i

Załącznik Nr.1.
Do Druku Nr.145/III.
Dotyczy Druku Nr.133/III.

Mr.

U S T A W A

z dnia

w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem.

I.

Prawo wyboru i wybieralności.

Art.1.

Wymogi prawa wybierania.

1/ Prawo wyboru do rad gminnych wiejskich i miejskich służy wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej obojga płci, którzy w dniu wyłożenia list wyborczych

- a/ skończyli 25 rok życia,
- b/ w danej gminie mieszkają co najmniej sześć miesięcy,
- c/ są w posiadaniu honorowych praw obywatelskich, o ile niniejszą ustawą od wykonania wyboru wyraźnie nie są wyłączeni lub wykluczeni.

2/ Prawo wyboru do rady powiatowej ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, który posiada prawo wybierania do rady gminnej w jednej z gmin, wchodzących w skład danego powiatu.

3/ Stałe zamieszkanie w danej gminie nie należy uważać za przerwane, jeżeli ktoś czasowo oddali się z niego, o ile z bliższych okoliczności nie wynika, że zamierzał istotnie zmienić swoje miejsce zamieszkania.

Art. 2.

Wyjątki w prawie wybierania i wybieralności.

1/ Prawo wyboru i wybieralności nie przysługuje osobom wojskowym, znajdującym się w stałej lub czasowej czynnej służbie, nie wyłączając czasowo urlopowanych.

2/ Jednak prawo wyboru i wybieralności nie jest ograniczone odnośnie do członków armji, którzy stojąc poza służbą prezeneyjną, pełnią w myśl ustaw o służbie wojskowej chwilowo czy na służbę wskutek powołania na ćwiczenia celem wyszkolenia.

Art. 3.

Prawo wyboru osób, zamieszkających w kilku gminach.

Każdy obywatel może tylko osobiście i w jednej gminie wykonywać prawo wyboru, chociażby nawet i w kilku gminach posiadał miejsce zamieszkania.

Art. 4.

Wykluczenie od prawa wyboru.

1/ Od prawa wyboru są wykluczone:

- a/ osoby, które są niezdolne do działań prawnych, oraz osoby pozbawione prawomocnem orzeczeniem sądowym własnowolności, choćby za skutkiem ograniczenia zdolności do działań.
- b/ Osoby popadłe w konkurs na czas trwania postępowania konkursowego, jakoteż i osoby, wobec których postępowanie ugodowe zostało wdrożone aż do ogłoszenia tegoż za ukończone.
- c/ Osoby pozbawione prawomocnym wyrokiem sądowym obywatelskich praw honorowych, na czas trwania tego stanu.
- d/ Osoby prawomocnie zasądzone na zbrodnie, nadto za występki przeciw moralności, za kradzież lub paserstwo, sprzeniewierzenie, oszustwo i nieuczciwość, fałszowanie dokumentów, za lichwę i przemytnictwo oraz włóczęgostwo a i za współnictwo w powyższych przestępstwach.
- e/ Osoby prawomocnie skazane wyrokiem sądowym, jeśli zarazem orzeczono oddanie wzgl. dopuszczalność oddania pod dozór policyjny lub do domu pracy, na czas trwania dozoru lub pobytu w domu pracy.
- f/ Osoby karane za zbrodnie lub występki, odnoszące się do wykonywania praw obywatelskich.

Utrata prawa wyboru gaśnie przy zbrodniach po 3 latach, przy występkach i przekroczeniach po 1 roku, licząc od dnia skończenia kary.

2/ Jeżeli jakikolwiek w ustępach 1, 2, 3, 4, 5 wymieniony wypadek zajdzie lub ujawniony zostanie już po upływie terminu do wnoszenia reklamacji, a komisji wyborczej zostanie w tym względzie przedłożony urzędowy dowód, nie może już dana osoba wykonywać prawa wyborczego, pomimo wpisania jej do listy wyborczej.

3/ To samo odnosi się do takiego wypadku, jeżeli dana osoba utraciła później obywatelstwo państwowe lub jeżeli zostanie wykazane, że w myśl § 2. niniejszej ustawy jest wyłączona od wykonywania prawa wyboru.

Art. 5.

Prawo wybieralności.

Prawo wybieralności do rady powiatowej i gminnej służy osobom, które posiadają prawo wybierania, ukończony 30 rok życia, które mieszkają w gminie od roku przed dniem wyboru, a wyraźnie od prawa wybieralności nie są wyłączone lub wykluczone.

Art. 6.

Wyjątki w sprawie wybieralności.

Do rady powiatowej i rady gminnej nie mogą być wybieranymi osoby, które z racji swego stosunku służbowego do powiatu lub gminy w funduszach powiatowych względnie gminnych mają swoje główne źródło dochodu.

Art. 7.

Pokrewieństwo i powinowactwo.

1/ Równocześnie nie mogą być członkami rady powiatowej względnie gminnej:

- 1/ małżonkowie,
- 2/ rodzice i dzieci, własne i przysposobione,
- 3/ teść lub teściowa za zięciem lub synową,
- 4/ rodzeństwo /bracia i siostry/,
- 5/ małżonek z rodzeństwem drugiego małżonka.

2/ Jeżeli tutaj wymienione osoby wybrane zostały wbrew powyższemu postanowieniom lub taki stosunek później zaistnieje, a jedna z dotyczących osób w przeciągu trzech dni nie zrzeknie się mandatu, wtedy młodsza traci swoje członkostwo w radzie ; w razie równości wieku rozstrzyga los.

Art. 8.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

1/ Każdy wyborca jest obowiązany do przyjęcia wyboru na członka rady powiatowej lub gminnej.

2/ Od tego obowiązku mogą być zwolnione na ich wniosek:

- a/ kobiety,
- b/ osoby, które przekroczyły 60 rok życia,
- c/ osoby, które przez całe dwa ostatnie okresy wyborcze były członkami wymienionych ciał,
- d/ osoby, które świadectwem urzędowego lekarza udowodnią poważną chorobę lub ujemność cielesną,
- e/ osoby, które z powodu swojego zawodu często lub dłużej przebywają poza granicami danego związku komunalnego,
- f/ osoby, które z powodu swego zawodu doznałyby przeszkody w sprawowaniu urzędu,
- g/ wybrani członkowie ciał ustawodawczych.

3/ Zwolnienie od członkostwa w radzie w ciągu okresu wyborczego następuje w punktach 1 do 7, jak też w innych nieprzewidzianych wypadkach przez przyjęcie wniosku przez daną radę.

./.

Art.9.

Okres wyborczy.

1/ Rada powiatowa i rada gminna wybierana będzie na okres pięcioletni, w każdym razie rady te pełnią swoje obowiązki służbowe, aż do objęcia urzędowania przez nowo wybraną radę.

2/ W razie rozwiązania rady, nowa rada wybrana będzie na pozostałą część okresu poprzedniej rady.

II.

Ilość członków rady powiatowej i rady gminnej.

Art. 10.

1/ Liczbę członków rady powiatowej ustala ustawa z dnia o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego odnośnie do liczby członków rady gminnej obowiązują przepisy § 12. ordynacji miejskiej z dnia 30.maja 1853.r. /Zbiór Ust.Pr.str.261/. względnie § 49.ordynacji gmin większych z dnia 3.lipca 1891r. /Zbiór Ust.Pr.str.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego nazwę "Wydział gminny" zmienia się na "rada gminna".

Rada ta składa się w gminach:

do 500	mieszkańców	z	9	członków
do 1000	"	z	10	"
do 2000	"	z	15	"
do 5000	"	z	18	"
do 10000	"	z	24	"
do 15000	"	z	30	"
ponad 15000	"	z	36	"

III.

Rozpisanie i przygotowanie wyborów.

Art.11.

Rozpisanie wyborów.

Wybory do rad powiatowych i gminnych zarządza Wojewoda Śląski w jednym dniu w całym Województwie, ogłaszając równocześnie kalendarz wyborczy.

Załącznik 1. do druku Nr. 145/III
Dotyczy druku Nr. 133, III. str. 5.

Art. 12.

Listy wyborcze.

1/ Naczelnik gminy, którego gmina wchodzi w skład Powiatowego Związku Komunalnego, jest obowiązany do zestawienia listy wyborczej w poczwórnem wygotowaniu, zawierającej spis wszystkich w myśl powyższych postanowień uprawnionych do wyboru osób w czasie ustanowionym przez Wojewodę Śląskiego. Dwie z powyższych list wyborczych służą dla komisji wyborczej do rady powiatowej a dwie dla komisji wyborczej do rady gminnej. Burmistrz miast wydzielonych sporządza listy w podwójnem wygotowaniu.

2/ Przy wyborach do rady powiatowej **każdy** powiat tworzy jeden okręg wyborczy; poszczególne gminy, wchodzące w skład powiatowego związku komunalnego, tworzą okręgi głosowania, większe gminy dzieli się na obwody głosowania, jak przy wyborach gminnych.

3/ Gminy do 4000 mieszkańców tworzą tylko jeden okręg wyborczy; dla gminy takiej wygotowuje się jedną listę wyborczą obejmującą całą gminę.

4/ Gminy ponad 4000 mieszkańców rozdziela naczelnik gminy na więcej obwodów głosowania.

5/ Dla każdego obwodu głosowania należy wygotować osobną listę wyborczą.

6/ Listy wyborcze w gminach ponad 4000 mieszkańców z reguły należy wygotować według alfabetycznego porządku ulic i placów odnośnego obwodu głosowania, odnośnie do każdej ulicy i placu według liczb porządkowych poszczególnych domów, w każdym domu według porządku alfabetycznego wyborów.

7/ W mniejszych gminach można listy wyborcze na zarządzenie naczelnika gminy zestawiać według liczb spisanych domów, począwszy od najmniejszej liczby, a w każdym domu według alfabetycznego porządku wyborów. Wyborcy winni być wciągnięci z oznaczeniem imienia i nazwiska, daty urodzenia, zawodu, zamieszkania a w razie potrzeby z dodaniem bliższych określeń.

Art. 13.

Sporządzenie odbitek list wyborczych.

Natychmiast po rozpoczęciu prac około ułożenia list wyborczych powinien naczelnik gminy ogłosić sposób stosowany w danej gminie, że każdemu

w przeciągu 8 dni od dnia ogłoszenia przysługuje prawo zażądania wydania mu na jego koszt sporządzonego odpisu list wyborczych. Wydanie odpisów zaczyna się od pierwszego dnia wyłożenia list wyborczych.

2/ Zamówienie odpisów list wyborczych zobowiązuje do ponoszenia kosztów wygotowania tegoż.

3/ Naczelnik gminy powinien się na czas wystarać o sporządzenie potrzebnej ilości odpisów.

Art. 14.

Ogłoszenia wyłożenia list wyborczych, przedłożenie
list kandydatów, list połączonych i wnioski
do komisji wyborczych.

1/ Naczelnik gminy powinien wszystkie listy wyborcze wyłożyć w danym obwładzie głosowania przez 14 dni do publicznego wglądu w terminie określonym zarządzeniem Wojewody Śląskiego o wyborach.

2/ Z chwilą wyłożenia list wyborczych powinien: Starosta, jako przewodniczący wydziału powiatowego odnośnie do wyborów rady powiatowej, naczelnik gminy odnośnie do wyborów gminnych, przez publiczne ogłoszenie podać do powszechnej wiadomości, że listy wyborcze są przez 14 dni wyłożone do publicznego wglądu, w którym to czasie mogą być wniesione zarzuty przeciwko tymże.

3/ W ogłoszeniach powinien być oprócz tego dokładnie oznaczony dzień porządkowy i końcowy tego terminu, jakoteż miejsce i godziny, w ciągu których można wglądać do list i wnosić zarzuty.

4/ W ogłoszeniu tem należy równocześnie podać do ogólnej wiadomości termin przedłożenia list kandydatów z oznaczeniem dnia kalendarzowego /art. 20/ dalej postanowienia co do formy i sposobu wygotowania list kandydatów /art. 21/ termin wnoszenia oświadczeń w sprawie połączonych list /art. 26/ i termin zamianowania członków komisji wyborczej.

5/ Ogłoszenie powyższe musi być aż do 8 dnia przed wyborami wywieszane w budynku urzędu gminnego a nadto odnośnie do wyborów rady powiatowej w budynku wydziału powiatowego.

6/ Listy muszą być wyłożone codziennie co najmniej przez 4 godziny bez przerwy.

7/ Każdy może wglądać do listy wyborczej, poczynić sobie odpisy i wyciągi, o ile drugim osobom przez to nieumożliwi skorzystania z tego samego prawa.

Art. 15.

Zarzuty przeciwko listom wyborczym.

1/ Protest przeciwko wyłożonym listom wyborczym należy w czasie oznaczonym w art. 14. wносить pisemnie do urzędu gminnego. Niepiśmienne osoby mogą swoje zarzuty podać ustnie w urzędzie gminnym, który jest obowiązany je zaprotokółować.

2/ Prawo wnoszenia protestu przysługuje tym osobom, które już są do listy wyborczej wpisane, albo też o wpisanie do tejże się starają.

3/ Protest może być uczyniony, jeżeli jakąś osobą nieprawnie wpisano do listy wyborczej, jeżeli uprawnioną osobą do wyboru pominięto, albo też który z wyborców mylnie został oznaczony.

4/ Protest musi być wniesiony osobno co do każdej osoby; nie odpowiadające temu postanowieniu zarzuty należy zwrócić celem ich sprostowania. Stroną, wnoszącą zarzut jest obowiązana wskazać fakta zarzut uzasadniające i uprawdopodobnić prawdziwość tych faktów.

5/ Protest przeciwko wpisaniu wyborcy do listy wyborczej należy temuż natychmiast podać do wiadomości z nadmieniem, że w tej sprawie może w ciągu 24 godzin wnieść do urzędu gminnego pisemnie, lub, jeżeli nie umie pisać, ustnie swoje wyjaśnienia.

Art. 16.

Komisja reklamacyjna.

1/ O zarzutach rozstrzyga Komisja składająca się z naczelnika gminy, względnie zastępcy przez niego zamianowanego, jako przewodniczącego i najmniej z czterech a najwyżej ze sześciu członków posiadających prawo wyboru w gminie, wybranych przez radę gminną względnie w razie jej rozwiązania przez organ sprawujący jej funkcje przy uwzględnieniu w gminie istniejących zorganizowanych stronnictw politycznych.

2/ Do prawomocności uchwał Komisji jest potrzebna obecność przewodniczącego i co najmniej połowa jej członków; uchwały zapadają bezwzględnie

./.

większością głosów; a w razie równości rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

3/ Dla każdego obwodu głosowania należy ustanowić osobną komisję. Urząd gminny jest zobowiązany do przeprowadzenia potrzebnych dochodzeń żądanych przez komisję.

Art. 17.

Postępowanie przy wniesieniu protestu.

1/ Na podstawie swego orzeczenia zarządza komisja natychmiastowe sprostowanie przez urząd gminny we wszystkich listach wyborczych. Równocześnie zaś, winien urząd gminny powiadomić o tem tak stronę wnoszącą zarzut jak i osobę o których wpisanie do listy wyborczej chodzi.

2/ Każda uprawniona do protestu osoba może się odwołać przeciwko rozstrzygnięciu komisji do władzy nadzorczej.

3/ Odwołanie może być wniesione do urzędu gminnego w przeciągu dni trzech od dnia zawiadomienia, a jeżeli wnoszący odwołanie w myśl postanowień tego artykułu nie mógł być zawiadomiony, wtedy licząc od dnia w którym zostało wpisane rozstrzygnięcie komisji do listy wyborczej.

4/ W tym celu pozostają listy wyborcze wyłożone aż do upływu czasu do odwołania.

5/ Naczelnik gminy jest obowiązany odwołanie wraz z przynależnymi składowkami zaraz przedłożyć władzy nadzorczej.

6/ Odwołania wniesione po upływie terminu należy odrzucić jako spóźnione.

7/ Władza nadzorcza powinna po przeprowadzeniu ewentualnie potrzebnych dochodzeń załatwić jaknajśpieszniej nadesłane odwołanie i o rozstrzygnięciu powiadomić urząd gminny celem ewentualnego sprostowania listy wyborczej, stronę wnoszącą protest i wyborcę, którego zarzut dotyczy.

Rozstrzygnięcie władzy nadzorczej jest ostateczne.

Art. 18.

Dodatkowe wyłożenie list wyborczych.

1/ W listach wyborczych ustalonych na podstawie wyniku postępowania reklamacyjnego nie można wprowadzać żadnych zmian, wyjąwszy w wypadku przewidzianym w dwóch ostatnich ustępach art. 4.

2/ Równocześnie ustalone listy wyborcze należy ponownie przez 8 dni aż do dnia wyborów wyłożyć do publicznego wglądu.

3/ Odnosnie do ^wprawa wglądu do list wyborczych, sporządzenia odpisów, jakoteż godzin, /których listy wyborcze powinny być wyłożone, obowiązują analogicznie postanowienia art. 14.

Art. 19.

System wyborczy.

Wybór rady powiatowej i rady gminnej odbywa się na zasadzie systemu stosunkowości.

Art. 20.

Listy kandydatów.

1/ Grupy wyborcze powinny przedłożyć swoje listy kandydatów w podwójnym wygotowaniu:

- a/ najpóźniej 21 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej, wydziałowi powiatowemu odnośnie do wyborów rady powiatowej,
- b/ najpóźniej 14 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej urzędowi gminnemu odnośnie do wyborów rad gminnych.

2/ Wydział powiatowy względnie urząd gminny jest obowiązany do poświadczania wręczającemu listy czasu jej wniesienia. Wnoszący podanie jest uprawniony do przedłożenia odpisu listy kandydatów, którego zgodność z wniesioną listą kandydatów powinien wydział powiatowy względnie urząd gminny potwierdzić.

3/ Lista kandydatów do rady powiatowej musi być podpisana przynajmniej przez 50 wyborców.

4/ Lista kandydatów do rad gminnych musi być podpisana w gminach do 2 000 mieszkańców przez 10, w gminach ponad 2 000 do 5 000 mieszkańców najmniej przez 20, w gminach od 5 000 do 15 000 mieszkańców najmniej przez 30, w gminach ponad 15 000 mieszkańców najmniej przez 50 w listach wyborczych wpisanych wyborców.

5/ Zgon, odwołanie podpisu lub utrata prawa wyborczego, któregokolwiek z podpisanych nie wpływa na ważność listy.

Art. 21.

Treść listy kandydatów.

1/ Lista kandydatów musi zawierać :

./.

- a/ oznaczenie grupy wyborczej /stronnictwa/,
- b/ spis kandydatów, których liczba może zawierać podwójną liczbę członków wybieranych do rady powiatowej względnie gminnej. Ułamki należy zaokrąglić do następnej liczby całej. Kolejność każdego kandydata należy uwidocznić cyframi.
- c/ Oznaczenie pełnomocnika grupy wyborczej tj. osoby, zastępującej daną grupę i jego zastępcy. Jeżeli nie są oznaczeni, wtedy pierwszego podpisanego należy uważać za pełnomocnika a drugiego za jego zastępcę.

2/ Prawo zastępstwa grupy wyborczej /listy kandydatów/ zachowuje swoją ważność i na wypadek skreślenia, pełnomocnika z listy wyborczej lub utraty przez tegoż prawa wyboru.

3/ Do listy kandydatów należy dołączyć piśmienne, własnoręcznie podpisane oświadczenie wszystkich kandydatów, że kandydaturę przyjmują i że z ich zgodą nie są wpisani na inną listę kandydatów.

Art. 22.

Postępowanie z listami kandydatów.

1/ Przewodniczący wydziału powiatowego zaopatruje listy kandydatów do rady powiatowej liczbami porządkowymi w kolejnym następstwie ich wniesienia.

2/ W gminach wchodzących w skład Powiatowego Związku Komunalnego, wniesione do naczelnika gminy listy kandydatów do rad gminnych na wspólny wniosek pełnomocnika zarówno grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady powiatowej jak i grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady gminnej muszą być oznaczone tą samą liczbą porządkową co listy wyborcze do rady powiatowej, jeżeli nazwą ugrupowania wyborczego jest ta sama.

3/ Listy kandydatów tych ugrupowań wyborczych, które nie zgłosiły list do rady powiatowej lub co do których nie było wniosku ze strony pełnomocnika wyborczego do rady powiatowej, jak i zgłoszone listy w miastach wydzielonych, naczelnik gminy oznacza liczbą porządkową według kolejności ich wniesienia.

4/ Jeżeli który z kandydatów jest umieszczony na więcej listach do rady powiatowej lub gminnej, wtedy powinien go przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy zapytać, którą kandydaturę zatrzymuje. Jeżeli kandydat w ciągu trzech dni nie odpowie, skreśla się go przy sprostowaniu listy kandydatów z tej listy, co do której nie dołączono jego własnoręcznie po -

twierdzonej zgody na przyjęcie kandydatury; w innym razie skreśli się go w później wniesionej liście.

Art. 23.

Sprostowanie list kandydatów.

1/ Jeżeli lista kandydatów wykazuje braki formalne, np. niedostateczną liczbę podpisów lub braki w oznaczeniu kolejności kandydatów, albo oznaczenie grupy jest sporne lub też zachodzi brak oświadczenia kandydatów, wtedy przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy powinien wezwać pełnomocnika do sprostowania listy kandydatów w przeciągu 48 godzin.

2/ Jeżeli więcej list kandydatów jednakowo lub trudno do odróżnienia grup oznaczono, w takim razie wzywa przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy pełnomocników dotyczących list kandydatów do sprostowania oznaczenia grupy w przeciągu 48 godzin.

3/ Jeżeli sprostowanie nie nastąpi, albo też jeżeli lista kandydatów nie posiada oznaczenie żadnej grupy, wtedy oznacza ją przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy nazwiskiem pierwszego z rzędu kandydata.

4/ Lista kandydatów, która także i po ukończeniu ^{tego/}postępowania nie posiada wymaganej liczby podpisów, jest nieważną, jak również głosy, które mimo tego na nią były oddane. Przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy rozstrzyga o tem ostatecznie, z zastrzeżeniem zarzutów wniesionych przeciwko wyborom.

Art. 24.

Zmiany w listach kandydatów.

1/ Jeżeli który z kandydatów ustąpi, umrze, utraci prawo wybieralności lub zostanie wykreślony, może pełnomocnik danej grupy uzupełnić listę kandydatów przez podanie pod tą samą liczbą kolejności innego kandydata, co musi być uczynione najmniej do 14 dni przed wyborami.

2/ Po ostatecznem ustaleniu list kandydatów tj. 14 dni przed wyborami nie wolno już w listach kandydatów czynić żadnych zmian.

Art.25.

Ogłoszenie list kandydatów.

1/ Co najmniej 10 dni przed dniem wyborów muszą być wywieszone wszystkie ważne listy kandydatów w lokalach, w których listy wyborcze do wglądnięcia są wyłożone z wyraźnym oznaczeniem ich liczb porządkowych w myśl art.22. niniejszej ustawy, jakoteż z dokładnem wyszczególnieniem grupy wyborczej i wszystkich kandydatów.

2/ Wywieszenie list kandydatów do rady powiatowej w lokalu wydziału powiatowego i w lokalach wyborczych w powiecie zarządza przewodniczący wydziału powiatowego a odnośnie do wyborów gminnych naczelnik gminy w sposób stosowany w danej gminie.

3/ Ogłoszenie list kandydatów przez przewodniczącego wydziału powiatowego względnie naczelnika gminy powinno być uskutecznione dla wszystkich grup wyborczych w jednaki sposób. Poszczególne grupy wyborcze mogą w dowolny sposób rozpowszechniać swoje listy kandydatów.

Art.26.

Połączone listy kandydatów.

1/ Upełnomocnieni zastępcy list wyborczych mogą w wydziale powiatowym odnośnie do wyborów rady powiatowej a w urzędzie gminnym odnośnie do wyborów gminnych złożyć oświadczenie o połączeniu swoich list. Oświadczenie takie musi być najpóźniej 10 dni przed dniem wyborów wniesione, poczem wydział powiatowy zarządza ogłoszenie tego oświadczenia przez przybicie w swoim lokalu urzędowym i w lokalach wyborczych w powiecie, w których listy wyborcze są wyłożone do wglądnięcia. To samo uskutecznia urząd gminny odnośnie do wyborów gminnych.

2/ Połączenie list oznacza, że takowe należy przy dozdziale mandatów uważać za jedną całość /art.50/.

IV.

Ogłoszenie wyniku wyborów bez głosowania.

Art.27.

1/ W powiatach i gminach, w których tylko jedną listę kandydatów zgłoszono, albo przez więcej grup wyborczych w całości tylko tylu kandydatów przedstawiono, ilu członków winno być wybranych do rady powiatowej względ-
./.

nie gminnej, oświadcza przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy bez przeprowadzenia wyborów, że wszyscy przedstawieni kandydaci są wybranymi.

2/ Dla sposobu ogłoszenia wyniku wyborów zarzutów i ich rozstrzygnięcia, obowiązują postanowienia artykułu 52 do 55.

V.

W y b o r y .

Art. 28.

Dzień i lokal wyborczy.

1/ Wybory do rady powiatowej i rady gminnej, tak samo pierwsze wybory do rady powiatowej samej /art. 81. ust. 4/ odbywają się w niedzielę od 8-mej do 20-tej godziny.

2/ Pracodawca jest zobowiązany służbę w dzień wyborów tak urządzić, ażeby pracobiorcy mogli uczestniczyć w wyborach.

Art. 29.

Zakaz podawania trunków alkoholowych.

W dniu poprzedzającym dzień wyborów jakoteż i w dniu wyborów sprzedaż, i podawanie trunków alkoholowych w lokalach handlowych i wyszynkach jest zakazane.

Art. 30.

Ogłoszenie wyborów.

1/ Co najmniej 10 dni przed wyborami rady powiatowej winien przewodniczący wydziału powiatowego ogłosić za pomocą publicznego obwieszczenia wszystkie lokale wyborcze w powiecie, jakoteż i liczbę mających się wybrać członków rady powiatowej.

2/ W tym samym terminie winien to samo ogłosić naczelnik gminy w sposób na miejscu stosowany odnośnie do wyborów gminnych.

Art. 31.

Komisje wyborcze.

1/ Wyborami kieruje komisja wyborcza zamianowana przez prezesa wydziału powiatowego dla każdego lokalu wyborczego odnośnie do wyborów rady powiatowej.

towej i zamianowana tak samo dla każdego lokalu przez naczelnika gminy odnośnie do wyborów rady gminnej.

2/ W ich skład wchodzi zastępcy grup wyborczych po jednym z każdej grupy, wyznaczeni przez odnośne grupy wyborcze. Zastępcy grup wyborczych muszą posiadać prawo wyboru.

3/ W ten sam sposób powołuje się zastępcę każdego członka z odnośnej grupy.

4/ Upoważniony zastępca grupy wyborczej powinien zaproponować zastępców swojej grupy w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym conajmniej 10 dni przed dniem wyborów.

5/ Według tych samych zasad powołuje się w powiatach tudzież i gminach, gdzie jest więcej lokali wyborczych, komisję główną.

6/ W gminach, w których sprawy koncepcyjne załatwia osobny urzędnik, należy tenże także do komisji wyborczej z głosem doradczym, jako sekretarz. Palszych sił pomocniczych dostarcza w razie potrzeby gmina. Gdyby tego nie uczyniono, poczyni przewodniczący komisji wyborczej odpowiednie zarządzenia na koszt gminy.

Art. 32.

1/ Komisje wyborcze do wyborów rady powiatowej i rady gminnej urzędują w oddzielnych ubikacjach. Nad drzwiami lokalu wyborczego oraz nad urnami wyborczymi muszą być umieszczone napisy większych rozmiarów:

" Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej " względnie

" Komisja wyborcza do wyborów rady gminnej /miejskiej/.

2/ Członkowie komisji zobowiązani są udzielać wyborcom wszelkich objaśnień.

Art. 33.

Rozstrzyganie komisji wyborczej.

1/ Komisja wyborcza wybiera ze swojego grona bezpośrednio przed otwarciem wyborów większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę, w razie niemożności osiągnięcia większości rozstrzyga los. Przewodniczący i jego zastępca nie mogą należeć do tej samej grupy wyborczej.

./.

2/ Komisja wyborcza może powziąć ważną uchwałę przy obecności przewodniczącego albo jego zastępcy i co najmniej połowy jej członków; w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

3/ Sprzeciw od rozstrzygnięcia komisji wyborczej można wnieść jedynie w formie zarzutów przeciwko wyborom.

Art. 34.

Protokół wyborczy.

1/ O przebiegu wyborów spisuje się protokół, do którego wpisuje się imiona i nazwiska członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i mężów zaufania, początek i koniec, ewentualnie przerwę wyborów, wszystkie uchwały komisji wyborczej z krótkim uzasadnieniem tychże, jakoteż i wszelkie ważniejsze szczegóły przebiegu wyborów, oraz wynik wyborów i sposób obliczenia głosów.

2/ Protokół prowadzi powołany do wyborów z głosem doradczym urzędnik gminy /art. 31/ ewentualnie inna siła pomocnicza lub przeznaczony do tego przez przewodniczącego komisji wyborczej członek komisji.

3/ Protokół ten, jakoteż i listy wyborcze i spisy głosujących podpisują wszyscy członkowie komisji.

Art. 35.

Zastępca władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza jest uprawniona do wysłania do wyborów swojego zastępcy celem uczestniczenia w czuwaniu nad prawidłowym przeprowadzeniem wyborów.

Art. 36.

Osoby zaufania.

1/ Komisja wyborcza musi dopuścić z każdego ugrupowania wyborczego /stronnictwa/ po dwie osoby zaufania, uprawnione do wyboru, które mogą być obecne przy przeprowadzeniu całych wyborów aż do ogłoszenia wyniku obliczenia.

2/ Osoby zaufania muszą się wykazać wobec przewodniczącego Komisji wyborczej legitymacją podpisaną przez pełnomocnika swej grupy wyborczej.

3/ Osoby te mogą wnosić zarzuty co do tożsamości wyborcy względnie co do jego prawa wyborczego w myśl dwóch ostatnich ustępów artykułu 4; **poza tem nie mają prawa utracenia się do wyborów.**

Art. 37.

Wstęp do lokalu wyborczego.

Do lokalu wyborczego mają poza osobami zaufania przystęp tylko wyborcy wpisani do list wyborczych danego obwodu głosowania. Po oddaniu kartki do głosowania powinien wyborca natychmiast opuścić lokal wyborczy. W czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym ani w budynku, w którym się lokal znajduje, ani przed wejściem do budynku wygłaszać przemówień i w jakikolwiek sposób agitować.

Art. 38.

Urny wyborcze.

1/ Przed rozpoczęciem wyborów komisja wyborcza dokonuje oględzin urny wyborczej i przekonuje się czy jest ona próżna. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.

2/ Urny wyborcze, które dostarcza na swój koszt gmina, są to naczynia, dające się zamknąć na kłódkę. W wieczku urna musi mieć otwór, przez który wrzuca się koperty z kartką wyborczą. Każda urna jest zamknięta dwiema kłódkami o różnych kluczach, z których jeden zatrzymuje przewodniczący a drugi oddaje przedstawicielowi tej reprezentowanej grupy wyborczej, która przy ostatnich wyborach miała najmniej głosów lub wtedy nie istniała. Na wypadek, że się przedstawiciel ten oddali, albo zostanie wydalonym, oddaje on klucz jednemu z przedstawicieli innych grup wyborczych i to wedle własnego uznania.

Art. 39.

Kartki do głosowania.

1/ Głosowanie odbywa się za pomocą kartek do głosowania. Na kartce do głosowania wydrukowane są pokolei wszystkie ważne listy kandydatów z oznaczeniem nazwy ugrupowania wyborczego /stronnictwa/. Po lewej stronie nazwy ugrupowania wyborczego winna być wydrukowana tłustym drukiem liczba porządkowa listy, po prawej stronie zaś kółko, przeznaczone do nakreślenia krzyżyka.

Wzór kartki do głosowania stanowi załącznik do tej ustawy.

2/ Kartek do głosowania odnośnie do wyborów rady powiatowej dostarcza na swój koszt powiatowy związek komunalny a odnośnie do wyborów gminnych dana gmina.

3/ Te same związki komunalne dostarczają w dostatecznej ilości na swój koszt kopert, które muszą być nieprzejrzyste i zaopatrzone pieczęcią wydziału powiatowego, jeżeli są przeznaczone do wyborów rady powiatowej a pieczęcią urzędu gminnego, jeżeli są przeznaczone do wyborów gminnych.

4/ Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca przez nakreślenie krzyżyka w kółku po prawej stronie nazwy ugrupowania wyborczego, oznacza, której liście kandydatów głos swój oddaje.

5/ Zwijanie kartek jest dozwolone.

Art. 40.

Cele izolowane.

W każdym lokalu wyborczym gmina na swój koszt, oprócz stołu dla komisji wyborczej, ustawia na boku jeden lub dwa stoły zasłonięte płachtami lub deskami /cele izolacyjne/ w ten sposób, żeby wyborca nie podpatrzony przez nikogo mógł zaznaczyć na kartce do głosowania której liście kandydatów swój głos oddaje i następnie kartę tę mógł włożyć w kopertę. Zasłonę zastąpić może także pokój położony w sąsiedztwie, dostępny bezpośrednio przez drzwi z lokalu wyborczego. Do tego pokoju jak wogóle do celi izolowanej, oprócz wyborcy, nikt niema dostępu. Przy stole pobocznym zasłoniętym /celi izolowanej/ jak też przy stole w sąsiednim pokoju muszą być ławki dla użytku wyborców. Cele izolowane muszą być czyste i odpowiednio oświetlone i wogóle tak urządzone, by wejście do nich było wygodne i by w nich manipulacja wyborcza swobodnie mogła być wykonana.

Art. 41.

Głosowanie.

1/ Wyborca wchodząc do lokalu wyborczego udaje się do stołu, przy którym siedzi komisja wyborcza i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka prowadzącego protokół, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje od komisji kartkę do głosowania i ostemplowaną kopertę, udaje się następnie do celi izolowanej, gdzie kła-

dzie swój znak na kartce do głosowania, której liście swój głos oddaje, ustęp 4.art.39/ kartkę tę wkłada w kopertę i po wyjściu z celi wręcza ją przewodniczącemu komisji. Ten sprawdzwszy, stempel na kopercie wrzuca ją do urny wyborczej.

2/ W razie uszkodzenia kartki do głosowania, bądź to na skutek wypadnięcia z ręki, bądź to na skutek pomyłki przy nakreśleniu krzyżyka, może wyborca zażądać od komisji wyborczej wydania nowej kartki, wyjaśniając przyczynę, z powodu której nowa kartka jest mu potrzebna. Komisja wyborcza obowiązana jest żądaniu temu zadośćuczynić. Ewentualnych dalszych uszkodzeń kartek do głosowania Komisja wyborcza uwzględnić nie potrzebuje.

3/ Kopertę wraz z kartką do głosowania, włożoną w kopertę poza celą izolowaną, odbiera przewodniczący i niszczy je, a następnie daje osobie głosującej inną kartkę i kopertę. Jeśli osoba ta poraz drugi włoży kartkę w kopertę poza celą, przewodniczący koperty nie przyjmuje i oświadcza, że osoba ta straciła prawo głosowania. Członek komisji czyniący adnotację, zaznacza to obok nazwiska danej osoby.

W ten sposób oddają najpierw swoje głosy członkowie komisji.

3/ Komisja wyborcza powinna zaznaczyć oddanie kartki głosowania w obu egzemplarzach list wyborczych.

4/ Wyborcy nieumiejący pisać lub czytać, lub też niezdolni do przeprowadzenia manipulacji wskutek choroby lub wieku, posługiwać się mogą pomocą osoby zaufanej, która ma dostęp do lokalu wyborczego i do stołu zasłoniętego względnie do pokoju sąsiedniego, gdzie wkłada się kartki do kopert. O tem, czy pomoc osoby zaufanej ^{jest} potrzebna, rozstrzyga komisja wyborcza większością głosów. Rozstrzygnięcie komisji musi zapaść przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 42.

Zarzuty przeciwko wyborom.

1/ Komisja wyborcza rozstrzyga tylko, czy który z wyborców ma być dopuszczony do oddania głosu, jeżeli:

- a/ istnieje wątpliwość co do jego tożsamości,
- b/ jeżeli zostanie wniesiony zarzut, że w myśl ostatnich dwóch ustępów art.4. nie może on być dopuszczony do głosowania przy wyborach.

2/ Zarzuty tego rodzaju mogą podnieść członkowie komisji wyborczej i osoby zaufania i to jak długo kartka głosowania obywatela, którego prawo wyboru rozpoczęto, nie została jeszcze włożona do urny wyborczej. Odnosnie do ustępu 1/a jako wystarczającą legitymację uznać należy paszport, dowód osobisty, dokumenty wojskowe, karty cyrkulacyjne, oraz ustalenie tożsamości przez znaną komisji osobę.

3/ Rozstrzygnięcie komisji wyborczej musi w każdym poszczególnym wypadku zapisać przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 43.

Przerwanie wyborów.

Jeżeli zajdą okoliczności, któreby wpłynęły na uniemożliwienie wyborów, może komisja wyborcza przedłużyć wybory lub odroczyć ich dokonanie na dzień następny. Zarządzenie takie musi być jednak natychmiast ogłoszone w sposób w gminie stosowany oraz w lokalu wyborczym. Jeżeli chodzi o przerwanie już rozpoczętych wyborów, wtedy winna komisja wyborcza opieczętować akta i urnę wyborczą wraz z oddanymi już kartkami głosowania, a przy rozpoczęciu dalszych wyborów stwierdzić protokółarnie nienaruszenie pieczęci.

Art. 44.

Zamknięcie głosowania.

Po upływie ^{dla/}wyborów oznaczonego czasu zamyka się lokal wyborczy, wszyscy atoli wyborcy, którzy przed zamknięciem znajdują się w lokalu wyborczym, lub w poczekalni przez komisję dla wyborców przeznaczonej lub też bezpośrednio przed lokalem wyborczym, oddają jeszcze swoje głosy, po czym przewodniczący komisji wyborczej ogłasza głosowanie za ukończone.

VI.

Stwierdzenie i ogłoszenie wyniku wyborów.

Art. 45.

Liczenie głosów.

1/ Po zakończeniu głosowania pozostają w lokalu wyborczym, oprócz członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i sił pomocniczych, tylko osoby zaufania poszczególnych grup wyborczych. Komisja wyborcza wyj-

./.

muje z urny koperty z kartkami głosowania, przelicza je i porównuje liczbę kopert z zapiskami we wykazach wyborczych. Potem wyłącza nieważne kartki głosowania i stwierdza w dwóch listach głosowania ile głosów padło na poszczególne ugrupowanie wyborcze a wynik wyborów umieszcza ponadto w protokóle. W czasie tego ma każdy z obecnych prawo wglądu do kartek głosowania. Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej, po stwierdzeniu wyniku głosowania, powinna zapakować cały materiał wyborczy /listy wyborców, listy głosowania, kartki ważne i nieważne, koperty, protokół wyborczy/ i po starannem zapieczętowaniu i ostemplowaniu przez naczelnika gminy względnie jego zastępcy pieczęcią gminną, co odbyć się winno w obecności członków komisji, którzy byli obecni przy liczeniu głosów, odebrać do głównej komisji wyborczej /art. 31. ustęp 5/

W gminach tworzących więcej obwodów głosowania, odsyłają poszczególne komisje wyborcze po starannem zapakowaniu i zapieczętowaniu przez naczelnika gminy, lub jego zastępcy, jak powyżej materiał wyborczy tak samo komisji głównej.

Art. 46.

Nieważne kartki głosowania.

Nieważnemi są następujące kartki głosowania:

- a/ Niepochodzące od powiatowego związku komunalnego względnie gminy i nie wydane przez komisję wyborczą / art. 39. ustęp 2. i art. 41. ust. 1./.
- b/ nie włożone do przepisanej koperty /art. 39. ustęp 3./,
- c/ kartki, na których żadnej listy nie nakreślono /art. 39. ust. 4./,
- d/ kartki, na których więcej list kandydatów, nakreślono,

Dopiski itp. uważa się jako niepisane.

Art. 47.

Rozdział mandatów na grupy wyborcze,
dzielnik wyborczy.

1/ W gminach mniejszych, tworzących jeden obwód głosowania urzędujące komisje wyborcze, a w powiatach i większych gminach główne komisje wyborcze, po otrzymaniu materiału wyborczego, wygotują wynik wyborów i rozdziela liczbę mandatów na poszczególne grupy wyborcze w stosunku do głosów dla danej grupy oddanych, a mianowicie w ten sposób, że naprzód wypośredkują dzielnik wyborczy. W tym celu należy sumy wszystkich ważnych, dla wszystkich grup

oddanych głosów podzielić przez liczbę mandatów powiększoną o jeden;
następna cała wyższa od ilorazu liczba jest dzielnikiem wyborczym.

2/ Liczbę na każdą poszczególną listę kandydatów oddanych głosów dzieli się następnie przez liczbę dzielnika wyborczego, poczem przydziela komisja wyborcza każdej grupie wyborczej tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w sumie dla danej grupy oddanych głosów.

3/ Głosy oddane na listy kandydatów połączonych stronnictw /art.26/ zlicza się osobno, listę tę uważa się jednak przy podziale mandatów za jedną listę i przydziela im się wspólnie przypadające mandaty.

Art.48.

Przydzielenie pozostałych mandatów.

1/ Jeżeli wszystkich mandatów nie rozdzielono w sposób w art.47. wymieniony, przydziela się zbywające mandaty pokolei tym grupom, które przy podziale w myśl art.47 przeprowadzony wykazały największą resztę podziału.

2/ Jeżeli reszty podziału są przy więcej grupach równe, przydziela się mandat tej grupie, która uzyskała więcej głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

3/ Liście kandydatów, która uzyskała głosów mniej, niż wynosi dzielnik wyborczy, nie przysługuje prawo do żadnego mandatu; postanowienie to nie odnosi się atoli do poszczególnych liczb listy połączonej.

Art. 49.

Odliczenie nadliczbowych mandatów.

1/ Jeżeli przy podziale liczby głosów przez dzielnik wyborczy /art. 47/ przypadło według rozdziału o jeden mandat więcej nad oznaczoną liczbę mandatów, odlicza się jeden mandat tej grupie, która posiada najmniejszą resztę tej, która uzyskała najmniejszą liczbę głosów. W razie równości resztę podziału, a przy równości głosów rozstrzyga los.

2/ I tutaj należy uważać listy połączone /art.26/ za należące do jednej grupy.

Art.50

Rozdział mandatów między listy połączone.

Po przydzieleniu mandatów wszystkim grupom wyborczym, rozdziela komisja wyborcza mandaty między poszczególne listy połączone przy zastosowa-

niu postanowień art. 47 i 48.

Art. 51.

Kto jest wybrany.

Wybranymi członkami do rady powiatowej względnie ^{/rady} gminnej są ci kandydaci poszczególnych grup wyborczych, którzy kolejno w liście kandydatów są wymienieni według liczb przypadających danej grupie mandatów. Dalsi kandydaci są w tym samym porządku następcami. /art. 56/. Jeżeli lista kandydatów zawiera więcej nazwisk niż dopuszczalne /art. 21/ nie bierze się nadliczbowych nazwisk w rachubę.

Art. 52.

Ogłoszenie wyniku wyborów.

1/ Zaraz po obliczeniu głosów wymienione w art. 47 komisje wyborcze ustalają protokółarnie wynik wyborów przy równoczesnem podpisaniu go przez wszystkich członków komisji wyborczej i osób zaufania ugrupowań wyborczych, poczem przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy ogłasza publicznie wynik wyborów do rady powiatowej względnie rady gminnej w sposób stosowany w powiecie względnie gminie.

2/ W ogłoszeniu należy szczególnie: dokąd, gdzie i w jaki sposób można wnosić zarzut przeciwko wyborom.

3/ Odpis protokołu wyborczego i wyniku obliczenia głosów należy przedłożyć władzy nadzorczej; kartki głosowania i koperty powinna komisja wyborcza opieczętować i przechowywać w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym i tylko w razie wniesienia zarzutów przeciwko wyborom należy je przedłożyć instancjom w tej mierze orzekującym.

VII.

Środki prawne.

Art. 53.

Sprostowanie wyniku wyborów, jeżeli wybrano osobę niewybieralną.

1/ Władza nadzorcza bada, czy nie wybrano osób, którym nie przysługuje prawo wybieralności. O ile ten wypadek ma miejsce, należy w przeciągu miesiąca od dnia nadejścia protokołu wyborczego orzec wybór niewybieralnej osoby za nieważny.

2/ Rozstrzygnięcie to ogłasza łącznie do kandydatów do Rady powiatowej przewodniczący wydziału powiatowego w powiatowej gazecie urzędowej a łącznie do kandydatów do rad gminnych burmistrz względnie naczelnik gminy w sposób w gminie stosowany.

Art. 54.

Zarzuty przeciwko wyborom.

1/ Zarzuty przeciwko wyborom może wnosić tylko uprawniony wyborca w przeciągu 10 dni od następnego dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów. Zarzuty należy wnosić pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyborów rady powiatowej a do urzędu gminnego w sprawie wyborów gminnych. Zarzuty należy najpóźniej do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć władzy nadzorczej.

2/ O zarzutach rozstrzyga władza nadzorcza w ciągu 2 tygodni.

Art. 55.

Rozstrzygnięcie o zarzutach.

1/ Jeżeli władza, rozstrzygająca o zarzutach, stwierdzi takie uchybienia w przeprowadzeniu wyborów, które mogłyby wpłynąć na wynik wyborów, szczególnie, jeżeli stwierdzi poważne naruszenie wolności, czystości i tajemnicy wyborów, wtedy unieważni całe wybory lub odpowiednią ich część i zarządzi nowe wybory, oznaczając dzień, w którym się odbyć mają.

2/ Jeżeli tylko stwierdzono błędne obliczenie głosów, winna władza wynik natychmiast sprostować i w powiecie względnie gminie publicznie ogłosić.

3/ Rozstrzygnięcie należy doręczyć odwołującym się i tym osobom których wybór został unieważniony.

4/ Rozstrzygnięcie to, które powinno być wydane najdalej w przeciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia zarzutów, jest ostateczne.

Art. 56.

Powołanie następców.

1/ Następcy pełnią funkcje członków rady powiatowej względnie rady gminnej tych grup, dla których byli umieszczeni na liście kandydatów, jeżeli mandat zostanie opróżniony stale na cały okres wyborczy.

2/ Następcy następują w tym porządku jak byli w liście kandydatów wyszczególnieni.

VIII.

Wybór zarządów powiatowych i gminnych.

Art.57.

1/ Liczbę członków wydziału powiatowego reguluje ustawa z dnia.....
..... o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego co do liczby członków zarządu gminnego obowiązują przepisy § 29. ordynacji miejskiej z dnia 30.maja 1853 r. /Zbiór Ust.Pr.str.261/ i przepisy § 74 ordynacji gmin wiejskich z dnia 3.lipca 1891r. /Zbiór Ust.Pr.st.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego liczba członków zarządu gminnego /przełożęństwa gminnego/ łącznie z burmistrzem i zastępcą w gminach do 10 000 mieszkańców wynosi trzecią część, a w gminach ponad 10 000 mieszkańców czwartą część członków rady gminnej. W gminach w których liczba członków rady gminnej wynosi co najmniej 24 należy wybierać zawsze dwóch zastępców burmistrza. Zastępcy burmistrza obejmują swój urząd w tym porządku jak byli wybrani. Jeżeli burmistrz i jego zastępcy są gdzieś indziej zajęci lub przeszkodzeni, wtedy zastępują ich inni członkowie zarządu **gminnego** według starszeństwa. Co do liczby mieszkańców danej gminy jest miarodajny wynik ostatniego urzędowego spisu ludności.

4/ Odnośnie do członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego postanowienia art.5 do 8 mają analogicznie zastosowanie.

Art.58.

Okres wyborczy członków zarządu gminnego.

1/ Odnośnie do górnośląskiej części Województwa Śląskiego:

- a/ Płatnych burmistrzów i ławników / radców miejskich/ w gminach miejskich, płatnych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera rada gminna na 12 lat a może ich wybrać także z poza członków gminy. Po upływie tego czasu wymienieni mogą być wybrani ponownie i dożywotnie.
- b/ Honorowych zastępców burmistrza i honorowych ławników miejskich, honorowych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera się na czas urzędowania rady gminnej. Eventualne rozwiązanie rady gminnej nie wpływa na okres urzędowania tych członków zarządu gminnego. Na te stanowiska mogą być wybrani obywatele gminy, nie będący członkami rady gminnej.

- c/ Jeżeli członek rady gminnej wybrany i zatwierdzony będzie na członka zarządu gminnego, wchodzi wtenczas do rady gminnej następny kandydat tej samej listy.
- d/ Wymienieni w ustępie 2 niniejszego artykułu członkowie zarządu gminnego, sprawują swoje funkcje aż do zatwierdzenia przynajmniej połowy nowo-
branych członków zarządu.

2/ Odnosnie do cieszyńskiej części Województwa Śląskiego:
burmistrza, jego zastępców i resztę członków zarządu /przełożenstwa gmin-
nego/ wybiera się z pośród członków rady gminnej na czas urzędowania tej-
że rady.

Art.59.

Ukonstytuowanie się rady powiatowej i miejskiej.

1/ Sprawę ukonstytuowania się rady powiatowej normuje ustawa o Po-
wiatowych Związках Komunalnych.

2/ Nowowybrana rada miejska w górnośląskiej części Województwa Ślą-
skiego winna ukonstytuować się po myśli § 38 ordynacji miejskiej z dnia
30.maja 1853 najpóźniej w dniu 20 po ogłoszeniu wyniku wyborów. O ile
jednak wniesiono protest wyborczy przeciwko całemu wyborom lub przeciwko
wyborowi więcej niż jednej trzeciej części radnych, władza nadzorcza win-
na zarządzić wstrzymanie konstituowania się rady miejskiej aż do czasu
wydania ostatecznej decyzji.

3/ Pierwsze posiedzenie rady miejskiej, zwołuje burmistrz miasta
a przewodniczy na niem najstarszy ~~wiek~~ członkiem rady.

4/ Rada miejska powinna się zebrać najpóźniej do 14 dnia po ukon-
stytuowaniu się celem wyboru ławników honorowych /radców miejskich/.
Rada miejska o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadamiona
być winna conajmniej na 5 dni przedtem.

5/ Do ważności wyborów jest potrzebna obecność więcej jak połowy
członków rady gminnej.

Art.60.

Zwołanie rady gminnej.

1/ Zebranie nowowybranej rady gminnej w gminach wiejskich górno-
śląskiej części Województwa Śląskiego ⁴³ zebranie nowowybranej rady gminnej
w miastach i w gminach wiejskich cieszyńskiej części Województwa Śląskie-
go celem wyboru honorowych członków zarządu gminnego winny się odbyć naj-
./.

później do dni 14 po ogłoszeniu wyniku wyborów, o ile nie wniesiono protestu wyborczego, przeciwko tym wyborom lub przeciw wyborowi więcej jak połowy liczby radnych.

2/ Do ważności wyboru jest potrzebna obecność więcej jak połowy członków rady gminnej.

3/ Radę gminną zwołuje oraz przewodniczy jej naczelnik gminy. Rada gminna o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadomiona być winna conajmniej na 5 dni przed posiedzeniem.

Art.61.

Komisja wyborcza przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i zarządu miejskiego i wiejskiego na terenie całego województwa przeprowadza komisja w skład której wchodzi przewodniczący rady powiatowej względnie miejskiej, względnie naczelnik gminy lub jego zastępca jako przewodniczący i dwóch członków, wybranych przez radę w głosowaniu tajnem.

2/ Przewodniczący powołuje jednego z członków komisji na protokolanta. W razie potrzeby protokół prowadzić może także zaprzysiężony urzędnik gminny.

3/ Z czynności swej komisja wyborcza spisuje protokół, zawierający wszystkie istotne momenta wyborów; protokół winien być podpisany przez członków komisji wyborczej i przechowany w aktach gminnych. Odpis protokołu otrzymuje władza nadzorcza.

Do protokołu dołączone być powinny kartki głosowania.

4/ Podczas czynności połączonych z wyborem członków zarządu nie wolno w lokalu wyborczym prowadzić narad, wygłaszać mów, ani podejmować uchwał. Wyjątek stanowią narady i uchwały komisji wyborczej związane z kierownictwem wyborów.

Art.62.

Głosowanie przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego.

1/ Jeden z członków komisji odczytuje nazwiska radnych w porządku alfabetycznym i radni w miarę wywoływania nazwisk rzucają do urny zwinięte kartki do głosowania.

- 2/ Po ukończeniu głosowania komisja dokonuje obliczenia głosów.
- 3/ Wyborcy, którzy jawią się po otwarciu głosowania, lecz przed jego zamknięciem, mogą jeszcze brać udział w głosowaniu.
- 4/ Po oddaniu wszystkich głosów ogłasza komisja wyborcza wybory za zamknięte; przewodniczący wyjmując pojedynczo kartki z urny i odczytuje wypisane na nich nazwiska względnie numery list kandydatów, jeden zaś przez przewodniczącego wyznaczony członek komisji głośno je liczy.

Art. 63.

Nieważne kartki głosowania.

- 1/ Przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego nieważnymi są następujące kartki głosowania:
 - a/ niewypisane na papierze białym lub zaopatrzone w jakiekolwiek znaki zewnętrzne,
 - b/ niezawierające przy wyborach proporcjonalnych liczby porządkowej jednej z zgłoszonych list kandydatów względnie przy wyborach odrębnych żadnego nazwiska, lub jeśli liczbę porządkową względnie nazwisko wypisano nieczytelnie,
 - c/ jeżeli przy wyborach w odrębnym postępowaniu osoba, na którą głos oddano, nie da się z całą pewnością ustalić lub też kartka zawierała nazwisko osoby niewybieralnej, albo więcej nazwisk niż jedno,
 - d/ kartki zawierające protesty albo zastrzeżenia lub oddane na nieważną listę kandydatów.
- 2/ Nieważne kartki głosowania traktować należy jako nieoddane, o nieważności rozstrzyga tymczasowo komisja wyborcza.

Art. 64.

Wybór w odrębnym postępowaniu.

- 1/ Płatnych i honorowych burmistrzów, płatnych i honorowych naczelników gmin, płatnych ławników miejskich i wiejskich, honorowych zastępców burmistrza wybiera się odrębnie, w głosowaniu tajnym na kartki, na których wypisuje się nazwisko kandydata.
- 2/ O ile wybiera się tylko jednego ławnika honorowego, to wybór odbywa się także w ten sposób.
- 3/ Za wybranego należy uważać tę osobę, która przy pierwszym głosowaniu otrzymała więcej niż połowę ważnych oddanych głosów.
- 4/ Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nikt nie otrzymał takiej większości głosów, następują ściślejsze wybory w drugim głosowaniu, które należy natychmiast przedsięwziąć, pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy/.

przy pierwszych wyborach największe otrzymała ilości głosów. Jeżeli więcej niż dwie osoby otrzymały najwyższe liczby głosów, albo jeśli obok osoby z najwyższą liczbą głosów wchodzi w rachubę osoby o równej liczbie głosów, to los wyciągnięty przez przewodniczącego rozstrzyga, która osoba ma być dopuszczona do wyborów ściślejszych. Przy drugich wyborach oprócz kartek do głosowania wymienionych w art. 63, są nieważne i te, które zawierają nazwisko osoby niedopuszczonej do wyborów ściślejszych. Za wybranego należy uważać tego, ^{los} kto otrzymał największą liczbę głosów. Przy równości głosów rozstrzyga wyciągnięty przez przewodniczącego.

5/ Przewodniczący komisji wyborczej winien wybranych zawiadomić o wyborze.

Art. 65.

Wybory proporcjonalne.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i ławników honorowych miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, tudzież wybór reszty członków zarządu gminnego /przełożenia gminnego poza burmistrzem i jego zastępcami/ w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego odbywa się na podstawie systemu proporcjonalnego. Głosowanie jest tajne i odbywa się za pomocą kartek do głosowania, na których wydrukowana lub wypisana będzie liczba porządkowa jednej z list kandydatów, zgłoszonych według postanowień niniejszego artykułu.

2/ Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący wzywa radnych do składania list kandydatów. Lista kandydatów zawierać ma podwójną ilość kandydatów w stosunku do liczby członków zarządu, których należy wybrać, i musi być podpisana przynajmniej przez trzech radnych. Do list muszą być dołączone deklaracje kandydatów, że w razie wyboru mandat przyjmują.

3/ Listy kandydatów ogłoszone w czasie wyznaczonym przez przewodniczącego, komisja sprawdza i unieważnia z nich te, które nie odpowiadają postanowieniom niniejszego artykułu.

4/ Listy uznane za ważne, przewodniczący zaopatruje kolejno liczbami porządkowymi, następnie wystawia je do wglądu radnych w miejscu dla nich widocznym i łatwo dostępnym, poczem wzywa radnych do oddania głosu na jedną z list wyłożonych po myśli postanowień artykułu 62.

5/ Podział mandatów odbywa się w myśl przepisów artykułów 47 do 50 niniejszej ordynacji.

Art.66.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu okresu wyborczego stanowiska honorowego naczelnika gminy, honorowego zastępcy burmistrza obsadza się opróżnione miejsce przez wybór uzupełniający na pozostały czasokres kadencji.

Art.67.

Środki prawne.

1/ W ciągu 10 dni od dnia wyboru może członek rady uprawniony do wyboru wnieść zarzuty przeciwko wyborom członków wydziału powiatowego i członków zarządu gminnego. Zarzuty należy wnosić pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyboru członków tegoż wydziału a do urzędu gminnego w sprawie wyboru członków zarządu gminnego. Zarzuty należy do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w odniesieniu do wyborów członków wydziału powiatowego i członków zarządu miejskiego a do Wydziału Powiatowego w odniesieniu do wyborów członków zarządu gmin wiejskich.

2/ O zarzutach rozstrzygają wymienione instancje w ciągu 3 tygodni.

3/ Od uchwały oddalającej zarzuty, może wnosić zarzuty wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni od dnia doręczenia uchwały. Przedmiotem skargi mogą być jedynie żądania, podniesione w zarzutach a nieuwzględnione w zaskarżonej uchwale.

4/ Wniesienie zarzutów oraz wniesienie skargi nie wstrzymuje ukonstytuowania się wydziału powiatowego względnie zarządu gminnego.

Art.68.

Zatwierdzenie wyboru.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i członków zarządów miejskich i wiejskich w górnosląskiej części Województwa Śląskiego wymaga zatwierdzenia władz nadzorczych stosownie do odnośnych postanowień ustawy o powiatowych Związkach Komunalnych ordynacji miejskiej z dnia 30. maja 1853 i ordynacji gmin wiejskich z dnia 3. lipca 1891r.

./.

2/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego we wszystkich miastach i miasteczkach podlega wybór burmistrza i jego zastępcy zatwierdzeniu Wojewody Śląskiego.

3/ Wybór burmistrza gminy miasta Bielska podlega zatwierdzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W razie dwukrotnego odmówienia zatwierdzenia, Minister Spraw Wewnętrznych mianuje komisarycznego burmistrza, którego utrzymuje własnym kosztem gmina.

4/ Pozatem pozostają postanowienia ustawy z dnia 8. grudnia 1869r. /Dz. Ust. i rozp. kr. liczba 3/ na podstawie której wydano dla gminy miasta Bielska osobną ustawę gminną nadal w mocy o ile nie są w sprzeczności z postanowieniami niniejszej ustawy.

Art. 69.

Ś l u b o w a n i e .

1/ Wszyscy członkowie zarządów gminnych składają przy objęciu urzędowania do rąk Wojewody Śląskiego, o ile rozchodzi się o gminy miejskie, a do rąk starosty o ile rozchodzi się o gminy wiejskie w Województwie Śląskiem lub wyznaczonego przez władze te pełnomocnika ślubowanie wierności i posłuszeństwa wedle roty przytoczonej w artykule 34. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920r. /Dz. U. R. P. Nr. 75. poz. 497/ zawierający statut organiczny Województwa Śląskiego.

2/ Członków rady gminnej i komisyj wprowadza w urząd naczelnik gminy i zobowiązuje ich do sumiennego urzędowania na pierwszym ich posiedzeniu przez podanie ręki.

Art. 70.

Wybory do komisyj.

1/ Wybory do komisyj odbywają się na zasadzie systemu proporcjonalnego przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów artykułu 65.

2/ Do komisyj mogą także być wybrane osoby, nie będące członkami rady powiatowej względnie gminnej.

3/ Liczbę komisyj i ich członków ustala rada powiatowa względnie gminna.

4/ Postanowienia artykułów 5 do 7 niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie.

Art. 71.

Postanowienia karne.

Osoby winne naruszenia przepisów artykułów 29 i 37 niniejszej ustawy jak niemniej świadomego pogwałcenia w czasie wyborów innych jej przepisów, lub też winne dopuszczenia się przy wyborach przekupstwa, wymuszenia, fałszów, lub jakichkolwiek innych podejść ulegną karze aresztu od dni 7 do dwóch miesięcy, o ile czyny te według ustaw karnych nie podlegają surowszej karze.

Orzeczenie kary należy do właściwego sądu.

Art. 72.

Kto rozbije wiec przedwyborczy do rady powiatowej lub rady gminnej albo czyn taki poleci, podlega karze od 3 do 5 miesięcy więzienia i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Usiłowanie czynu podanego w ustępie 1 podlega tej samej karze.

Art. 73.

O ile ktoś popełni czyn karalny z art. 72. z bronią w ręku podlega on karze ciężkiego więzienia do lat 10 i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Art. 74.

Każde rozbicie wiecu przedwyborczego, usiłowanie rozbicia lub polecenie rozbicia jest samoistnym czynem karalnym.

Art. 75.

Kto skłoni lub **usiłuje** skłonić przy głosowaniu **lub przed głosowaniem** wyborcę do ujawnienia, na jaką głosuje listę, lub utrudni, wzywa do utrudnienia oddawania kartek głosowania w celi izolowanej, lub wzywa do oddawania kartek głosowania poza tą celą podlega karze przewidzianej w artykule 72. względnie 73.

Art. 76.

Przewinienia przeciwko art. 40 podlegają karze unormowanej w artykule 72. niniejszej ustawy.

./.

Art. 77.

Postanowienia ogólne.

Władza nadzorcza.

1/ Władzę nadzorczą w rozumieniu tej ustawy jest Wojewoda Śląski w odniesieniu do Powiatowych Związków Komunalnych i gmin miejskich a Starosta w odniesieniu do gmin wiejskich.

2/ Władza nadzorcza czuwa nad należytem^{/i} nieopóźnionem wykonaniem wszystkich ustawą niniejszą zarządzonych czynności urzędowych. W wypadkach zaniedbywania lub nieścisłości może władza nadzorcza przestrzegając kompetencji ustawą niniejszą ustanowionych komisyj, zarządzić na koszt Powiatowego Związku Komunalnego lub gminy częściowe lub całkowite wykonanie odnośnej czynności urzędowej przez własne organa. Powiatowemu Związkowi Komunalnego względnie gminie przysługuje prawo regresu do dotyczących organów powiatowych lub gminnych.

Art. 78.

Prawo do wynagrodzenia.

1/ Członkowie komisji reklamacyjnej, którzy ponoszą uszczerbek w zarobkowaniu, mają prawo do wynagrodzenia.

2/ Rada Powiatowa ustala ostatecznie według własnej oceny powyższe odszkodowanie. Odszkodowanie płaci Powiatowy Związek Komunalny i gminy w skład jego wchodzące po połowie.

3/ Miasta wydzielone płaci odszkodowanie w pełnej wysokości.

Art. 79.

W z o r y .

1/ Śląski Urząd Wojewódzki sporządza potrzebne do prowadzenia wyborów druki i przesyła je wydziałom powiatowym i gminom miejskim i wiejskim.

2/ Koszty stąd wynikłe jak i wogóle wszelkie koszty związane z przeprowadzeniem wyborów ponosi wydział powiatowy odnośnie do wyborów rady powiatowej a odnośnie gmina w sprawie wyborów rad gminnych.

Art. 80.

1/ Wyrażenia ustawy niniejszej: "naczelnik gminy" w odniesieniu do gmin miejskich rozumieć należy jako "burmistrz" względnie przełożony gminy

odnośnie do gmin w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego a wyrażenia "rada gminna" i "zarząd gminy" jako "rada miejska" i "magistrat" w odniesieniu do gmin miejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

2/ Ilekroć ustawa niniejsza wymienia miasta wydzielone rozumie przez to powiaty miejskie: Katowice, Królewska Huta i Bielsko.

Art. 81.

1/ Pierwsze wybory do rad gminnych równocześnie z wyborami do rady powiatowej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w listopadzie 1934r. a następnie co pięć lat w tym miesiącu.

2/ Czasokres kadencji istniejących rad gminnych przedłuża się do listopada 1934r.

3/ Wybory, na skutek rozwiązania istniejących rad, odbędą się również na podstawie niniejszej ustawy.

Pierwsze wybory do rady powiatowej samej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w ciągu 3 miesięcy, po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 82.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1934r.

Przepisy ustaw tego samego przedmiotu dotyczące, a sprzeczne z niniejszą ustawą tracą moc obowiązującą; w szczególności tracą moc obowiązującą przepisy odnośnie ordynacji gmin wiejskich i miejskich, rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 6. lipca 1922r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin cieszyńskiej części Województwa Śląskiego /Dz. Ust. Śl. Nr. 9. poz. 31/, ustawa z dnia 5. maja 1926r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz. U. Śl. Nr. 13. poz. 22/ i ustawa z dnia 29. października 1926r. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 5. maja 1926 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz. Ust. Śl. Nr. 24. poz. 41/.

O ile inne ustawy i rozporządzenia powołują się na takie przepisy, należy zamiast nich stosować odpowiednie przepisy niniejszej ustawy.

Art. 83.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

20
37.45/20

Sejm Śląski

Załącznik Nr.2.

Do druku Nr.145/III: dot.druku 133/III.

WZCR KARTKI DO GŁOSOWANIA

Wybory do rady powiatowej /względnie gminnej/ w dniu		
Liczba porząd- kowa listy.	Nazwa ugrupowania wyborczego.	Kółko do nakreśle- nia krzy- żyka.
1.	Stronnictwo Narodowe	☐
2.	Polskie Centrum	☐
3.	Stronnictwo Ludowe	☐
4.	Katolickie Zjednoczenie Ludowe	☐
5.	i. t. p.	☐
6.	☐
7.	☐
8.	☐
9.	☐